ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 26ης Σεπτεμβρίου 2024*

«Προδικαστική παραπομπή – Προστασία των καταναλωτών – Αναγραφή της τιμής των προϊόντων – Οδηγία 98/6/ΕΚ – Άρθρο 6α – Ανακοινώσεις περί μείωσης τιμών – Όροι – Έννοια της "προγενέστερης τιμής" – Υποχρέωση καθορισμού της ανακοινωθείσας μείωσης τιμής βάσει της προγενέστερης τιμής»

Στην υπόθεση C-330/23,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Landgericht Düsseldorf (πρωτοδικείο Ντίσελντορφ, Γερμανία) με απόφαση της 19ης Μαΐου 2023, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 25 Μαΐου 2023, στο πλαίσιο της δίκης

Verbraucherzentrale Baden-Württemberg eV

κατά

Aldi Süd Dienstleistungs SE & Co. OHG,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους N. Piçarra (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, N. Jääskinen και M. Gavalec, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: L. Medina

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Aldi Süd Dienstleistungs SE & Co. OHG, εκπροσωπούμενη από τους C. Fürsen και A. Starcke, Rechtsanwälte,

– η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την S. Šindelková, τον M. Smolek και τον J. Vláčil,

– η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Z. Fehér και την K. Szíjjártó,

– η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. K. Bulterman και M. H. S. Gijzen,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

– η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

– η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την H. Leppo,

– η Νορβηγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους F. Bergsjø και P. A. Tønnessen,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από τους B.-R. Killmann, P. Ondrůšek και N. Ruiz García,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 6α, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 98/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, περί της προστασίας των καταναλωτών όσον αφορά την αναγραφή των τιμών των προϊόντων που προσφέρονται στους καταναλωτές (ΕΕ 1998, L 80, σ. 27), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2019/2161 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2019 (ΕΕ 2019, L 328, σ. 7) (στο εξής: οδηγία 98/6).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Verbraucherzentrale Baden-Württemberg eV (ένωσης προστασίας καταναλωτών του ομόσπονδου κράτους Βάδης-Βυρτεμβέργης, Γερμανία) (στο εξής: ένωση προστασίας καταναλωτών) και της Aldi Süd Dienstleistungs SE & Co. OHG (στο εξής: Aldi), σχετικά με τις ενδείξεις μείωσης τιμών που περιλαμβάνονται σε διαφημίσεις τροφίμων.

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 98/6

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1, 2, 6 και 12 της οδηγίας 98/6 έχουν ως εξής:

«(1) […] η διαφανής λειτουργία της αγοράς και η σωστή ενημέρωση αποβαίνει προς όφελος της προστασίας των καταναλωτών και του υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ επιχειρήσεων και προϊόντων·

(2) […] πρέπει να εξασφαλιστεί στους καταναλωτές ένα υψηλό επίπεδο προστασίας· ότι η Κοινότητα θα πρέπει να συμβάλλει σ' αυτό με συγκεκριμένες ενέργειες που υποστηρίζουν και συμπληρώνουν την ακολουθούμενη από τα κράτη μέλη πολιτική όσον αφορά την ακριβή, διαφανή και σαφή ενημέρωση των καταναλωτών επί των τιμών προϊόντων που τους προσφέρονται·

[…]

(6) […] η υποχρέωση αναγραφής των τιμών πώλησης και της μοναδιαίας τιμής μέτρησης συμβάλλει κατά τρόπο σημαντικό στη βελτίωση της πληροφόρησης των καταναλωτών δεδομένου ότι παρέχει κατά τον απλούστερο τρόπο στους καταναλωτές τις βέλτιστες δυνατότητες αξιολόγησης και σύγκρισης της τιμής των προϊόντων και τους επιτρέπει κατά συνέπεια να προβαίνουν σε συνειδητές επιλογές με βάση απλές συγκρίσεις·

[…]

(12) […] ρυθμίσεις σε κοινοτικό επίπεδο επιτρέπουν τη διασφάλιση μιας ομοιογενούς και διαφανούς πληροφόρησης υπέρ του συνόλου των καταναλωτών στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς […]».

4 Το άρθρο 1 της οδηγίας αυτής ορίζει τα εξής:

«Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι να ορίσει την αναγραφή της τιμής πώλησης και της μοναδιαίας τιμής μέτρησης των προϊόντων τα οποία προσφέρονται από τους εμπόρους στους καταναλωτές, προκειμένου να βελτιωθεί η ενημέρωση των καταναλωτών και να διευκολυνθεί η σύγκριση των τιμών.»

5 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας, η τιμή πώλησης πρέπει να είναι σαφής, ευκόλως αναγνωρίσιμη και ευανάγνωστη.

6 Το άρθρο 6α, παράγραφοι 1 και 2, της ως άνω οδηγίας προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Σε κάθε ανακοίνωση περί μείωσης τιμής υποδεικνύεται η προγενέστερη τιμή που εφάρμοζε ο έμπορος για καθορισμένο χρονικό διάστημα πριν από την εφαρμογή της μείωσης της τιμής.

2. Ως προγενέστερη τιμή νοείται η χαμηλότερη τιμή που εφάρμοσε ο έμπορος κατά τη διάρκεια χρονικού διαστήματος όχι [συντομότερου] των 30 ημερών πριν από την εφαρμογή της μείωσης της τιμής.»

7 Το ως άνω άρθρο 6α εισήχθη στην οδηγία 98/6 με την οδηγία 2019/2161, της οποίας η αιτιολογική σκέψη 1 έχει ως εξής:

«Το άρθρο 169 παράγραφος 1 και το άρθρο 169 παράγραφος 2 στοιχείο α) [ΣΛΕΕ] ορίζουν ότι η Ένωση συμβάλλει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας του καταναλωτή, με μέτρα που θεσπίζει κατ' εφαρμογή του άρθρου 114 ΣΛΕΕ. Το άρθρο 38 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης […] προβλέπει ότι οι πολιτικές της Ένωσης διασφαλίζουν υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή.»

Η οδηγία 2005/29/ΕΚ

8 Το άρθρο 3 της οδηγίας 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/ΕΚ, 98/27/ΕΚ και 2002/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και

του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («Οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές») (ΕΕ 2005, L 149, σ. 22), το οποίο φέρει τον τίτλο «Πεδίο εφαρμογής», προβλέπει στις παραγράφους 1 και 4 τα εξής:

«1. Η παρούσα οδηγία ισχύει για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές, όπως αυτές [ορίζονται] στο άρθρο 5, πριν, κατά τη διάρκεια και ύστερα από εμπορική συναλλαγή σχετιζομένη με ένα συγκεκριμένο προϊόν.

[…]

4. Σε περίπτωση σύγκρουσης των διατάξεων της παρούσας οδηγίας με άλλους κοινοτικούς κανόνες που ρυθμίζουν συγκεκριμένες πτυχές αθέμιτων εμπορικών πρακτικών, οι τελευταίοι επικρατούν και εφαρμόζονται επί των πτυχών αυτών.»

Οι κατευθυντήριες γραμμές του 2021

9 Η ενότητα 2 της ανακοίνωσης της Επιτροπής η οποία επιγράφεται «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή του άρθρου 6α της [οδηγίας 98/6]» (ΕΕ 2021, C 526, σ. 130, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές του 2021) αφορά την «[α]ναγραφή της “προγενέστερης” τιμής». Το σημείο 2.1 της ενότητας αυτής, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γενικοί κανόνες», έχει ως εξής:

«[…]

Εκτός από τα αγαθά που καλύπτονται από τις ρυθμιστικές επιλογές που αναφέρονται στο άρθρο 6α παράγραφοι 3 έως 5, [της οδηγίας 98/6,] τα κράτη μέλη δεν μπορούν να προβλέπουν περίοδο μικρότερη των 30 ημερών για τον καθορισμό της “προγενέστερης” τιμής. Σκοπός της εν λόγω περιόδου αναφοράς, διάρκειας τουλάχιστον 30 ημερών, είναι να εμποδίσει τους εμπόρους να μεταβάλλουν τις τιμές και να παρουσιάζουν ψεύτικες μειώσεις τιμών, όπως με την αύξηση της τιμής για σύντομο χρονικό διάστημα ώστε να μειωθεί στη συνέχεια, παρουσιάζοντάς την ως (σημαντική) μείωση τιμής, η οποία παραπλανά τους καταναλωτές. Επομένως, η περίοδος των 30 ημερών για τον καθορισμό της “προγενέστερης” τιμής αναφοράς διασφαλίζει ότι η τιμή αναφοράς είναι πραγματική και όχι απλώς ένα εργαλείο εμπορικής προώθησης ώστε να φανεί ελκυστική η μείωση.

[…]

Κατά συνέπεια, η μείωση της τιμής πρέπει να παρουσιάζεται με τη χρήση της αναγραφόμενης “προγενέστερης” τιμής ως αναφορά, δηλαδή κάθε αναγραφόμενη ποσοστιαία μείωση πρέπει να βασίζεται στην “προγενέστερη” τιμή που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 6α […]».

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

10 Η Aldi τυπώνει κάθε εβδομάδα διαφημιστικά έντυπα με τις προσφορές των διαφόρων θυγατρικών εταιριών του ομίλου Aldi Süd (στο εξής: όμιλος Aldi). Τα έντυπα αυτά είναι επίσης διαθέσιμα στο διαδίκτυο.

11 Το έντυπο που προοριζόταν για την εβδομάδα από 17 ως 22 Οκτωβρίου 2022 περιείχε μια «σούπερ προσφορά» για «φρέσκα προϊόντα σε μειωμένες τιμές», μεταξύ των οποίων «χύμα βιολογικές μπανάνες fairtrade» και «ανανάδες Rainforest Alliance». Η τιμή εκάστου των ως άνω προϊόντων αναγραφόταν δίπλα στη φωτογραφική τους απεικόνιση, με τη μορφή λευκού

ορθογώνιου εντός του οποίου περιέχονταν δύο διαφορετικές ενδείξεις τιμής, ήτοι, στο μέσο, αναγραφή τιμής με χαρακτήρες μεγάλου μεγέθους (1,29 ευρώ για τις μπανάνες και 1,49 ευρώ για τον ανανά) και, στην κάτω δεξιά γωνία, άλλη αναγραφή τιμής, με διακριτώς διαγεγραμμένους χαρακτήρες μικρότερου μεγέθους (1,69 ευρώ για καθένα από τα δύο προϊόντα). Όσον αφορά τις μπανάνες, ορθογώνιο με τα χρώματα της γερμανικής σημαίας επικάλυπτε εν μέρει το ορθογώνιο που αναγραφόταν η τιμή και διευκρίνιζε τη μείωση της τιμής σε ποσοστιαίες μονάδες. Ένα παρόμοιο ορθογώνιο χρησιμοποιήθηκε για την προσφορά σχετικά με τον ανανά, με την ένδειξη «τιμή ευκαιρίας» («Preis-Highlight»). Κάτω από καθένα από τα δύο λευκά ορθογώνια με την ένδειξη της τιμής αναγραφόταν το κάτωθι κείμενο: «Τελευταία τιμή πώλησης. Χαμηλότερη τιμή των τελευταίων 30 ημερών», ακολουθούμενο από τρίτη ένδειξη τιμής (1,29 ευρώ για τις μπανάνες και 1,39 ευρώ για τον ανανά).

12 Συγκεκριμένα, οι ενδείξεις σχετικά με τις τιμές της μπανάνας και του ανανά είχαν, αντιστοίχως, ως εξής:

(μπανάνες)

(ανανάς)

13 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η τιμή που εμφανιζόταν στα καταστήματα του ομίλου Aldi για τις εν λόγω μπανάνες ανερχόταν σε 1,69 ευρώ ανά κιλό, αδιαλείπτως από τα μέσα Σεπτεμβρίου του 2022, με εξαίρεση την εβδομάδα από 19 έως 24 Σεπτεμβρίου, κατά την οποία εφαρμόστηκε μειωμένη τιμή 1,29 ευρώ ανά κιλό. Όσον αφορά τον ανανά, η τιμή μονάδας κυμαινόταν μεταξύ 1,39 και 1,79 ευρώ κατά τη διάρκεια των πέντε εβδομάδων που προηγήθηκαν της αναγραφόμενης στο διαφημιστικό έντυπο προσφοράς. Η αμέσως προγενέστερη της προσφοράς αυτής τιμή ανερχόταν σε 1,69 ευρώ.

14 Η ένωση προστασίας καταναλωτών, εκτιμώντας ότι η διαφήμιση αυτή έθιγε τα συμφέροντα των καταναλωτών και ήταν αθέμιτη, άσκησε αγωγή ενώπιον του Landgericht Düsseldorf (πρωτοδικείου Ντίσελντορφ, Γερμανία), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο, με αίτημα να σταματήσει η Aldi ή τρίτος που ενεργεί εξ ονόματός της τη διαφήμιση προς τους καταναλωτές για την πώληση τροφίμων, στο πλαίσιο της οποίας οι μειώσεις τιμής αναγράφονται υπό τη μορφή ποσοστού, όταν η μείωση δεν καθορίζεται βάσει της χαμηλότερης τιμής που εφαρμοζόταν στα καταστήματα του ομίλου Aldi κατά τις 30 ημέρες που προηγήθηκαν της εφαρμογής της εν λόγω μείωσης. Με την αγωγή της, η ένωση προστασίας καταναλωτών ζητούσε επίσης να σταματήσει η Aldi ή τρίτος που ενεργεί εξ ονόματός της να διαφημίζει τη μειωμένη τιμή τροφίμου ως «τιμή ευκαιρίας», αναγράφοντας τιμή υψηλότερη από εκείνη που εφαρμοζόταν στα καταστήματα του ομίλου Aldi τις 30 προηγούμενες ημέρες.

15 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η έκβαση της διαφοράς της οποίας επελήφθη εξαρτάται από την ερμηνεία του άρθρου 6α, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 98/6 και επισημαίνει ότι δεν συμμερίζεται τη θέση της ένωσης προστασίας καταναλωτών, κατά την οποία η βάση για τον καθορισμό της μείωσης της τιμής που προσφέρεται στον καταναλωτή πρέπει να είναι η «προγενέστερη τιμή», κατά την έννοια του άρθρου 6α, παράγραφος 2. Το αιτούν δικαστήριο

εκτιμά ότι η ερμηνεία αυτή, μολονότι προκύπτει από τις κατευθυντήριες γραμμές του 2021, δεν μπορεί να συναχθεί από την εν λόγω οδηγία, στην οποία απλώς καθορίζονται, κατ' ουσίαν, οι πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στους καταναλωτές και το χρονικό σημείο κατά το οποίο πρέπει να παρέχονται, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζεται ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να γίνει αυτό.

16 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, στο μέτρο που η οδηγία 98/6 δεν ρυθμίζει τις ειδικές πτυχές της γνωστοποίησης πληροφοριών, με εξαίρεση τον τομέα που εμπίπτει στο εν λόγω άρθρο 6α, πρέπει μάλλον να εκτιμηθεί αν οι επίμαχες πληροφορίες παρασχέθηκαν στους καταναλωτές σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της οδηγίας 2005/29. Παραδέχεται εντούτοις ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, η αναγραφή ποσοστιαίας μείωσης τιμής χωρίς αναφορά στην «προγενέστερη τιμή», κατά την έννοια του άρθρου 6α, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/6, μπορεί να είναι αθέμιτη και, ως εκ τούτου, να αντιβαίνει στην οδηγία 2005/29. Τούτο μπορεί να ισχύει, τηρουμένων των αναλογιών, και για τα διαφημιστικά μηνύματα που εμφανίζουν μια μείωση τιμής ως ιδιαίτερα συμφέρουσα.

17 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Landgericht Düsseldorf (πρωτοδικείο Ντίσελντορφ) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 6α, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 98/6 την έννοια ότι ένα ποσοστό που αναγράφεται σε ανακοίνωση περί μείωσης τιμής πρέπει να αναφέρεται αποκλειστικά στην προγενέστερη τιμή κατά την έννοια του άρθρου 6α, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/6;

2) Έχει το άρθρο 6α, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 98/6 την έννοια ότι η διαφημιστική έμφαση με την οποία υπογραμμίζεται το πλεονέκτημα τιμής σε μια προσφορά (όπως παραδείγματος χάριν ο χαρακτηρισμός της τιμής ως "τιμής-ευκαιρίας"), όταν χρησιμοποιείται σε ανακοίνωση περί μείωσης τιμής, πρέπει να αναφέρεται στην προγενέστερη τιμή κατά την έννοια του άρθρου 6α, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/6;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

18 Με τα δύο προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν κατά το άρθρο 6α, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 98/6, ορθώς ερμηνευόμενο, η μείωση της τιμής ενός προϊόντος η οποία ανακοινώνεται από έμπορο υπό τη μορφή είτε ποσοστού είτε διαφημιστικής ένδειξης, με σκοπό να υπογραμμιστεί το πλεονέκτημα της ανακοινωθείσας τιμής, πρέπει να καθορίζεται βάσει της «προγενέστερης τιμής», κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού.

19 Κατά το άρθρο 6α, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/6, «[σ]ε κάθε ανακοίνωση περί μείωσης τιμής υποδεικνύεται η προγενέστερη τιμή που εφάρμοζε ο έμπορος για καθορισμένο χρονικό διάστημα πριν από την εφαρμογή της μείωσης της τιμής». Η έννοια της «προγενέστερης τιμής» ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού ως «η χαμηλότερη τιμή που εφάρμοσε ο έμπορος κατά τη διάρκεια χρονικού διαστήματος όχι [συντομότερου] των 30 ημερών πριν από την εφαρμογή της μείωσης της τιμής».

20 Πρώτον, το γράμμα του άρθρου 6α, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/6 δεν καθιστά βεβαίως δυνατό, αφ' εαυτού, να καθοριστεί αν η μείωση τιμής που αναγράφεται σε ανακοίνωση πρέπει να υπολογίζεται βάσει της «προγενέστερης τιμής», όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου. Ωστόσο, ο όρος «μείωση», στην καθομιλουμένη, παραπέμπει σε μείωση της τιμής που ίσχυε προηγουμένως.

21 Δεύτερον, προκειμένου να προσδιοριστεί η έννοια και το περιεχόμενο διάταξης του δικαίου της Ένωσης, η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνεύεται λαμβανομένων υπόψη όχι μόνον του γράμματός της, αλλά και των ειδικών σκοπών που αυτή επιδιώκει και των σκοπών που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος [πρβλ. απόφαση της 22ας Ιουνίου 2021, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Αποτελέσματα αποφάσεως απομακρύνσεως), C-719/19, EU:C:2021:506, σκέψη 70].

22 Η δε οδηγία 98/6 αποσκοπεί, σύμφωνα με το άρθρο της 1, όπως ερμηνεύεται υπό το πρίσμα της αιτιολογικής της σκέψης 6, στη βελτίωση της πληροφόρησης των καταναλωτών και στη διευκόλυνση της σύγκρισης των τιμών πώλησης των προϊόντων που προσφέρουν οι έμποροι στους καταναλωτές, ούτως ώστε να προβαίνουν σε συνειδητές επιλογές. Η αιτιολογική σκέψη 1 της εν λόγω οδηγίας υπογραμμίζει τη σημασία της διαφανούς λειτουργίας της αγοράς και της σωστής ενημέρωσης προς όφελος της προστασίας των καταναλωτών. Στην αιτιολογική σκέψη 12 της οδηγίας 98/6 διευκρινίζεται ότι η οδηγία αποσκοπεί στη διασφάλιση ομοιογενούς και διαφανούς πληροφόρησης υπέρ του συνόλου των καταναλωτών στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς. Επιπλέον, από το άρθρο 4, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα της αιτιολογικής της σκέψης 2, προκύπτει ότι η τιμή πώλησης των προϊόντων που προσφέρονται στους καταναλωτές πρέπει να είναι σαφής, ευκόλως αναγνωρίσιμη και ευανάγνωστη, ώστε η πληροφόρηση να είναι ακριβής, διαφανής και σαφής [πρβλ. απόφαση της 29ης Ιουνίου 2023, Verband Sozialer Wettbewerb (Επιστρεφόμενες συσκευασίες), C-543/21, EU:C:2023:527, σκέψη 25].

23 Εξάλλου, η αιτιολογική σκέψη 1 της οδηγίας 2019/2161, δυνάμει της οποίας εισήχθη το άρθρο 6α στην οδηγία 98/6, παραπέμπει ρητώς στο άρθρο 38 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το εν λόγω άρθρο 38, όπως και το άρθρο 169 ΣΛΕΕ, επιδιώκει να διασφαλίσει, στο πλαίσιο των πολιτικών της Ένωσης, υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών (πρβλ. απόφαση της 23ης Μαρτίου 2021, Airhelp, C-28/20, EU:C:2021:226, σκέψη 49). Ο ίδιος σκοπός εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 2 της οδηγίας 98/6.

24 Πλην όμως, ερμηνεία του άρθρου 6α, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/6 υπό την έννοια ότι αρκεί, σε ανακοίνωση περί μείωσης τιμής, η μνεία της «προγενέστερης τιμής», κατά την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, χωρίς η εν λόγω τιμή να αποτελεί την πραγματική βάση υπολογισμού μιας τέτοιας μείωσης θα ενείχε τον κίνδυνο, όπως επισήμαναν ιδίως η Ουγγρική, η Ολλανδική και η Νορβηγική Κυβέρνηση με τις γραπτές παρατηρήσεις τους, να υπονομευθούν οι ως άνω σκοποί και, ειδικότερα, ο σκοπός της βελτίωσης της πληροφόρησης των καταναλωτών, ο οποίος απαιτεί να μην υπάρχει καμία αμφισημία στις πληροφορίες σχετικά με τις τιμές και τις μεθόδους υπολογισμού της ανακοινωθείσας μείωσης.

25 Το άρθρο 6α της οδηγίας 98/6 αποσκοπεί ειδικότερα, όπως προκύπτει από τις κατευθυντήριες γραμμές του 2021 και όπως επισήμαναν η Τσεχική και η Πολωνική Κυβέρνηση καθώς και η Επιτροπή στις γραπτές παρατηρήσεις τους, στο να εμποδίσει τους εμπόρους να παραπλανήσουν τους καταναλωτές, μέσω αύξησης της τιμής πριν από την ανακοίνωση της μείωσής της, ούτως ώστε να παρουσιάσουν ψευδείς μειώσεις τιμών.

26 Συνεπώς, ερμηνεία του άρθρου 6α, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/6 υπό την έννοια ότι αρκεί, σε ανακοίνωση περί μείωσης τιμής, η μνεία της «προγενέστερης τιμής», κατά την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, για λόγους απλής ενημέρωσης, χωρίς η μείωση αυτή να καθορίζεται πράγματι βάσει της ως άνω τιμής, θα παρείχε στους εμπόρους τη δυνατότητα να παραβλέψουν τον εν λόγω ειδικό σκοπό και να παραπλανήσουν τους καταναλωτές μέσω ανακοινώσεων περί μειώσεων τιμών που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, σε αντίθεση προς τον ίδιο τον σκοπό του άρθρου 6α.

27 Ως εκ τούτου, προκειμένου να γίνουν σεβαστοί τόσο ο ειδικός σκοπός του άρθρου 6α της οδηγίας 98/6 όσο και οι σκοποί που επιδιώκονται γενικώς από την εν λόγω οδηγία, το άρθρο 6α, παράγραφοι 1 και 2, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, στο πλαίσιο της ανακοίνωσης περί μείωσης της τιμής πώλησης ενός προϊόντος, η μείωση αυτή πρέπει να καθορίζεται σε συνάρτηση προς την «προγενέστερη τιμή» του προϊόντος αυτού, κατά την έννοια της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου. Εξ αυτού προκύπτει ότι η τιμή πώλησης ενός προϊόντος η οποία παρουσιάζεται σε ανακοίνωση ως μειωμένη δεν μπορεί να είναι, στην πραγματικότητα, ίδια με την ως άνω «προγενέστερη τιμή» ούτε, βέβαια, υψηλότερη.

28 Τρίτον, δεδομένου ότι το άρθρο 6α της οδηγίας 98/6 διέπει ειδικώς τις πτυχές που συνδέονται, αφενός, με την αναγραφή της προγενέστερης τιμής σε ανακοίνωση περί μείωσης τιμών και, αφετέρου, με τον καθορισμό της εν λόγω τιμής, η εμπορική πρακτική, στις σχέσεις μεταξύ εμπόρων και καταναλωτών, η οποία συνίσταται στην προβολή της μείωσης της τιμής του οικείου προϊόντος που δεν καθορίζεται βάσει της «προγενέστερης τιμής», κατά το άρθρο 6α, παράγραφος 2, πρέπει ακριβώς να εκτιμάται υπό το πρίσμα του ως άνω άρθρου, όπως ερμηνεύθηκε στις σκέψεις 24 και 27 της παρούσας απόφασης, και όχι υπό το πρίσμα των διατάξεων της οδηγίας 2005/29, όπως προκύπτει από το άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 4, αυτής (πρβλ. απόφαση της 7ης Ιουλίου 2016, Citroën Commerce, C-476/14, EU:C:2016:527, σκέψεις 42 έως 45).

29 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι κατά το άρθρο 6α, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 98/6, ορθώς ερμηνευόμενο, η μείωση της τιμής ενός προϊόντος η οποία ανακοινώνεται από έμπορο υπό τη μορφή είτε ποσοστού είτε διαφημιστικής ένδειξης, με σκοπό να υπογραμμιστεί το πλεονέκτημα της ανακοινωθείσας τιμής, πρέπει να καθορίζεται βάσει της «προγενέστερης τιμής», κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού.

Επί των δικαστικών εξόδων

30 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ’ αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφαίνεται:

Κατά το άρθρο 6α, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 98/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, περί της προστασίας των καταναλωτών όσον αφορά την αναγραφή των τιμών των προϊόντων που προσφέρονται στους καταναλωτές, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2019/2161 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2019,

ορθώς ερμηνευόμενο,

η μείωση της τιμής ενός προϊόντος η οποία ανακοινώνεται από έμπορο υπό τη μορφή είτε ποσοστού είτε διαφημιστικής ένδειξης, με σκοπό να υπογραμμιστεί το πλεονέκτημα της ανακοινωθείσας τιμής, πρέπει να καθορίζεται βάσει της «προγενέστερης τιμής», κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού.

(υπογραφές)